

Република Македонија
Влада на Република Македонија
НАЦИОНАЛЕН КООРДИНАТИВЕН ЦЕНТАР ЗА ГРАНИЧНО
УПРАВУВАЊЕ

**ПОСТАПКА ЗА МЕЃУСЕБНА РАЗМЕНА НА ИНФОРМАЦИИ МЕЃУ
ИНСТИТУЦИИТЕ КОИ ИМААТ НАДЛЕЖНОСТИ ВО
ИНТЕГРИРАНОТО ГРАНИЧНО УПРАВУВАЊЕ**

26. 08. 2008 година, Скопје

ЛИСТА НА АКРОНИМИ

ПМРИИГУ	Постапка за меѓусебна размена на информации меѓу институциите кои имаат надлежности во интегрираното граничното управување
НКИГУ	Национална комисија за интегрирано гранично управување
НКЦГУ	Национален координативен центар за гранично управување
ГУ	Гранично Управување
ИГУ	Интегрирано Гранично Управување
ИТ	Информатичко телекомуникациски
К	Кординатор
ЗК	Заменик координатор
МВР	Министерство за внатрешни работи
МФ-ЦУ	Министерство за финансии - Царинска управа
МЗШВ	Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство
МНР	Министерство за надворешни работи
МО	Министерство за одбрана
МЗ	Министерство за здравство
МЖСПП	Министерство за животна средина и просторно планирање
МТВ	Министерство за транспорт и врски
МЛС	Министерство за локална самоуправа
ДРС	Дирекција за радијациона сигурност
ИСО 17799	Систем за управување со безбедноста на информациите

Вовед

Националниот координативен центар за гранично управување (во понатамошниот текст - НКЦГУ) има за цел постигнување на ефикасна координација, олеснување на размена на податоци и информации на барање и без барање со цел поголема интеграција во граничното управување¹ на државните органи кои се во состав на НКЦГУ и државните органи кои учествуваат во работата на НКЦГУ.

Со овој документ се регулира постапката и условите за непречено користење на услугите за взаемно поврзување преку системот, взаемна размена на податоци, информации и нивно доставување до организационите единици – државните органи кои имаат надлежности во интегрираното гранично управување, односно постапката меѓу државните органи во состав на НКЦГУ и државните органи кои учествуваат во работењето на НКЦГУ во рамките на нивните надлежности во областа на граничното управување на целата територија на Република Македонија.

I. Соработка и размена на информации

Член 1

Министерствата и државните органи кои учествуваат со свои претставници во Националниот координативен центар за гранично управување соработуваат и разменуваат информации согласно постоечките законски прописи и потпишаните меморандуми и protokoli за соработка.

Секое министерство и државни органи вклучени во граничното управување кои дознале за настан поврзан со границата и граничното управување и кој има влијание на работата на друго министерство или државни органи вклучени во граничното управување и кога има потреба од координирана работа и координирани активности, треба веднаш до го информира НКЦГУ по телефон, факс, електронска пошта (е-маил) или со употреба на други средства за комуникација.

Во случај настанот поврзан со границата на граничниот премин или на граничната линија да не може да се реши со координација на локално ниво, вклучените министерства и државните органи го информираат НКЦГУ

Главната цел на комуникацијата и размената на информации се постапките за регулирање и стандардизација на ефективен и брз проток на информации и документација. Размената на информации се врши помеѓу претставниците на исто ниво вклучени на било кој начин во граничното управување, но и размената на информации во вертикална смисла преку поднесување на извештаи за преземените мерки до НКЦГУ.

По овластување од на министерот или раководителот на државниот орган на управата претставниците од министерствата и државните органи кои извршуваат работи и задачи во Националниот координативен центар може да даваат и разменуваат информации со судски органи, Јавно обвинителство и

¹ Закон за надзор на државната граница, Службен весник на РМ бр. 71/06, Чл. 7 ст. 1 и Одлука на Владата на РМ бр. 19-1420/01, Службен весник на РМ бр. 35/07, Чл. 2.

други органи и институции, како и по барање на органи од странска држава согласно постоечките законски прописи и потпишаните меморандуми и протоколи за соработка.

Член 2

Размената на податоци, информации и документација е во согласност со Законот за класифицирани информации², посебно кога се води сметка за заштита на доверливоста, интегритетот и достапноста на податоците во системот и податоците кои се разменуваат, складираат, обработуваат и пренесуваат.

Размената на информации и податоци е во согласност со законските прописи за заштита на личните податоци, класифицирани информации и пристапот до информации од јавен карактер

Претставниците кои учествуваат во работењето на НКЦГУ (Министерството за внатрешни работи; Министерството за финансии-Царинската Управа и Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство) поседуваат безбедносен сертификат со степен на „строго доверливо,, односно „доверливо,,.

Член 3

НКЦГУ претставува центар во кој се слеваат и разменуваат податоци и информации поврзани со граничното управување, безбедносно интересни настани и појави кои се во надлежност на министерствата и државните органи во рамките на системот на интегрираното граничното управување.

НКЦГУ претставува центар од каде се испраќаат претходно добиени, анализирани, преработени информации во врска со прекуграничен криминал или безбедносно интересни настани и појави.

Податок е факт кој претставува збор, бројка или слика која постои во реалноста или е предмет на опсервација.

Информација представува комбинација на поврзани податоци добиени преку комуникација, опсервација, медиум, разузнавање или на друг начин во специфични настани или ситуации.

Член 4

Претставниците на НКЦГУ се задолжени сите добиени информации да ги анализираат, селектираат, разменат и проследат до министерствата и државните органи.

Информации и податоци во НКЦГУ се добиваат на повеќе начини и тоа:

- Информации и податоци добиени од офицерите за врска на министерствата и државните органи кои се вклучени или учествуваат во работењето на НКЦГУ;
- Информации и податоци добиени од локално ниво, односно граничните премини каде се појавени проблеми регистрирани од дежурните центри на граничната полиција и царината поврзани

² Службен весник на РМ бр. 9/04.

со инциденти, безбедносни, кримвични или прекршочни случаи поврзани со граничното управување, а нивното разрешување е оневозможено со преземање на активности од службите кои се стационирани на граничните премини.

- Информации и податоци од министерствата, државните органи и институциите кои вршат контрола на воздушниот простор и контрола на воздушниот сообраќај или контрола на езерскиот сообраќај за одредени случаи кои се случиле, може да произлезат – се случат во иднина на граничните премини, граничната линија, во близина на граничната линија или во внатрешноста и за кои треба да се информираат повеќе министерства, државни органи и институции.
- Информации и податоци од министерствата, државните органи и институции кои го прекинале надгледувањето во своите дежурни центри за метеоролошки, хидролошки, радиолошки, еколошки, здравствени или други околности, за важните случаи или настани кои се случиле или кои можат да произлезат на граничните премини, граничната линија, во близина на граничната линија или во внатрешноста и за кои треба да се информираат повеќе министерства, државни органи и институции.
- Информации и податоци од соодветните служби кои располагаат со податоци за проодноста на патиштата кои водат до граничните и преку граничните премини и за одредени посеризни застои во сообраќајот на граничните премини.
- Информации и податоци селектирани од легални затворени извори како што се:
 - Пишани или електронски евиденции и бази на податоци на министерствата и државните органи вклучени во граничното управување во зависност од капацитетот и поврзаноста со комуникацискиот систем на НКЦГУ;
 - Пишани или електронски евиденции и бази на податоци на државни органи и институции што вршат јавни овластувања;
 - Пишани или електронски евиденции и бази на податоци на други правни лица;
 - Податоци на невладини организации и сл.
- Информации и податоци селектирани од легални отворени извори како што се:
 - Јавните медиуми;
 - Јавно достапни бази на податоци;
 - Интернет;
 - Научни и стручни истражувања;
 - Конференции, семинари и сл.

Член 5

НКЦГУ преку информацискиот комуникациски систем и расположивата комуникациска техника за видео надзор и видео запис врши надгледување на состојбата на државната граница, а со тоа овозможува олеснување и брза размена на информации помеѓу министерствата и државните органи инволвирани во граничното управување.

Информацискиот комуникациски систем на НКЦГУ обезбедува платформа за размена на информации помеѓу институциите вклучени во ГУ без притоа да ги намали механизмите на контрола, заштита на податоци и право на пристап до податоци.

Член 6

Министерствата, државните органи и нивните институции вклучени во Интегрираното Гранично Управување редовно доставуваат податоци до НКЦГУ за контакт лицата во Министерствата, одговорни за размена на информации и податоци. Потоа, министерствата, државните органи и нивните институции редовно го информираат НКЦГУ за контакт лицата и можноста за постојано располагање со нивните инспекциски служби во нивната област за одговорност на централно, регионално и локално ниво.

II. Содржина на информацијата

Чл. 7

Министерствата и нивните институции треба да испратат информација и податоци до НКЦГУ во која се пропишува формата и содржината:

- Информација за типот на настанот;
- Времето и датумот на настанот;
- Фактичките последици и можните последици;
- Предложени мерки;
- Превземени мерки и други активности
- Барање за понатмошни мерки за координација и други мерки и активности;
- Други важни податоци.

Чл. 8

Секоја институција вклучена во Интегрираното Гранично Управување го информира НКЦГУ по потреба (во итни случаи) или периодично за важните информации кои се однесуваат на ИГУ и кои имаат или може да имаат влијание на работата на другите институции или институциите вклучени во ИГУ.

НКЦГУ ги анализира, оценува и пренесува информациите до надлежните служби веднаш (итни случаи) или периодично.

НКЦГУ подготвува дневни извештаи кои ги содржат соодветните инциденти, безбедносно интересен настан или случај од прекуграничен

криминал кој се случил во претходните 24 часа итн. Тие содржат и дневни податоци добиени од Регионалните центри на Граничната Полиција, Царината и другите институции вклучени во ИГУ.

Во случај на потреба, НКЦГУ подготвува посебен извештај и им го доставува на вклучените институции.

Кога има потреба од понатамошна истрага, НКЦГУ не го вклучува настанот во дневниот извештај на посебно барање од вклучената служба.

Секоја институција вклучена во ИГУ подготвува сопствен извештај за претходните настани на границите во претходниот месец во доменот од нивна надлежност. НКЦГУ ги собира и обезбедува заеднички месечен извештај и го доставува до сите институции.

III. Проценка на веродостојност на информациите и податоците

Чл. 9

Претставниците на НКЦГУ сите добиени информации и податоци ги анализираат, селектираат и оценуваат, а потоа преземаат мерки за размена на информации со надлежните министерства, државни органи и нивните институции во чија надлежност е решавањето на случај за кој е добиена информација или податок.

Веродостојноста на податоците и информациите се врши врз основа на изворот од каде се првично добиени. Тие се класифицираат како:

- **ВИСТИНИТИ** - Кога за вистинитоста на информациите и податоците не постои никакво сомнение;
- **ВЕРОЈАТНО ВИСТИНИТИ** - Кога информациите и податоците лично му се познати на изворот, но не му се познати на полицискиот, царинскиот или друг државен службеник на кого му е доставена или пренесена;
- **МОЖНО ВИСТИНИТИ** - Кога информациите и податоците не му се лично познати на изворот, но се потврдени преку други информации кои претходно се евидентирани;
- **НЕОДРЕДЕНИ** - Кога информациите не му се лично познати на изворот и не може да се потврди на ниту еден друг начин.

IV. Постапка за меѓусебна размена на информациите и електронско поврзување на институциите кои учествуваат во НКЦГУ

Член 10

Размената на информации помеѓу претставниците во седиштето на НКЦГУ и останатите претставници со седиште во нивните министерства, државни органи и институции се врши преку телекомуникациски системи со електронско поврзување на ИТ системот на НКЦГУ и нивните комуникациски системи.

Член 11

НКЦГУ преку Националниот систем за граничен мониторинг овозможува навремено, прецизно и разбирливо доставување на извештаи кои се доставуваат до компјутерските терминали на оперативните офицери за врска на сите негови претставници во зависност од карактерот на извештајот.

Податоците што во моментот се чуваат во одделни институции, не треба да бидат копирани, или директно достапни на другите институции без да поминат низ процедура на валидација и одобрување.

Процедурите не се автоматизирани и со нив не се покриени сите потреби за размена на информации во ГУ.

Не смее да се прави копија од податоците кои се пренесуваат помеѓу институциите, но мора да евидентира каков тип и форма на податоци се пренесени, која институција е изворот на тие податоци, која институција и лице се одредиште на податоците, која регулатива (полиса) дозволила истите да бидат разменети.

НКЦГУ треба да добива дневни писмени и електронски извештаи за состојбите на сите партиципенти инволвирани преку НКЦГУ во граничното управување, а врз основа на сите дневни извештаи, офицерот за врска во НКЦ изготвува дневен, неделен, месечен и годишен извештај со што се реализира целта на координација и соработка во постапувањето при граничното управување.

Член 12

Претставниците од сите министерства номинирани во НКЦГУ имаат обврска за редовно информирање за настаните кои се случуваат на терен поврзани со одредени проблеми од нивната област во граничното управување преку пријавување со пополнување на образец кој ќе биде унифициран за сите министерства и истиот треба да ги содржи сите неопходни информации.

Член 13

Врз основа на добиените информации се изготвува оперативен материјал со цел да се добие целосна слика за состојбите, настанот и истиот се доставува во најкраток можен рок, (кој е прецизиран во образецот а не смее да биде подолг од 24 часа) до министерствата или другите органи за постапување и соодветно решавање на настанот.

Член 14

Сите добиени информации се чуваат во база на податоци која ќе се користи за анализи и на извештаи³.

³ Закон за архивско работење („Сл. весник на РМ“, бр. 9/07).

V. Безбедност на информациите и податоците

Член 15

Доверливоста претставува мерило на веродостојност на информациите.

Дизајнот на архитектурата на НКЦГУ обезбедува примена на сигурносни мерки и полиси кои ја зголемуваат доверливоста на информациите. Сепак, поради спецификите на НКЦГУ дозволено е одредени податоци да бидат филтрирани.

Целокупната комуникација меѓу НКЦГУ и постоечките Националните системи треба да биде доверлива и заштитена. Затоа сообраќајот треба да е криптографски заштитен, така што пораките нема да може точно да се протолкуваат дури и ако бидат пресретнати. За таа цел мора да се применат механизми како апликација за криптографска заштита SSL или производи основани на TLS (на пр. RSA, PGP).

Сигурносните, односно безбедносните побарувања НКЦГУ се дефинирани во стандардот ИСО 17799. Овој стандард ја покажува безбедноста на информациски систем како резултат на дизајнирање, спроведување, раководење и постојано унапредување.

Функционалните побарувања за безбедност се: Безбедност на информациите. Мора да се применуваат безбедносни полиси и периодично да се ревидираат и ажурираат според ризикот за нарушување на безбедноста.

Член 16

Претставниците од сите министерства номинирани во НКЦГУ се состануваат најмалку еднаш месечно за да ги координираат своите ставови.

Претставниците од сите министерства номинирани во НКЦГУ имаат обврска за редовно информирање за настаните кои се случуваат на терен поврзани со одредени проблеми од нивната област во граничното управување преку пријавување со пополнување на образец кој ќе биде унифициран за сите министерства и истиот треба да ги содржи сите неопходни информации на кои ќе се засноваат оперативните аналитички одлуки.

Врз основа на добиените информации се изготвува оперативен материјал со цел да се добие целосна слика за состојбите, настанот и истиот се доставува во најкраток можен рок до министерствата и државните органи со предлог за соодветно решавање на настанот, со што се остварува координативната улога на НКЦГУ.

VI. Размена на информации со органи и служби од странски држави

Член 17

Министерствата и нивните институции вклучени во системот на ИГУ преку НКЦГУ можат да разменуваат информации со органи од странски држави, согласно потпишаните билатерални и мултилатерални меѓународни договори.